

ZBIERKA

INTERNÝCH PREDPISOV

Čiastka 3: Bratislava 07. januára 2026	Ročník 2026
---	--------------------

KÓDEX POHREBNÍCTVA MARIANUM
Pohrebníctvo mesta Bratislavy

**Vnútorný interný predpis
organizácie MARIANUM
zo 07. januára 2026
Kódex pohrebníctva**

Úvod

Kódex pohrebníctva organizácie MARIANUM vznikol ako súbor všeobecne uplatňovaných morálnych noriem. Má slúžiť na ochranu najvyšších ľudských hodnôt a dôstojnosti človeka aj po smrti. Zamestnanci sa riadia základnými hodnotami organizácie, ktoré sú uvedené v Stratégii organizácie. Medzi základné hodnoty patria:

- **diskrétnosť** – taktné a ohľaduplné správanie voči druhým ľuďom,
- **rešpekt** – správanie s dôrazom na úctu, ohľadom na rôznorodosť a individualitu,
- **zodpovednosť** – zodpovednosť za svoje správanie a činy a prijatie následkov,
- **spolupráca** – cesta za spoločnými cieľmi,
- **angažovanosť** – ochota a vôľa urobiť pre spoločnosť aj niečo navyše.

Kódex uľahčuje rozhodovanie zamestnanca o tom, čo je správne v pre neho nejasných situáciách. Predchádza konfliktom, pomáha upraviť správanie jednotlivcov či skupín v súlade so záujmom organizácie.

Článok 1.

Všeobecné pravidlá správania

Služby v pohrebníctve si vyžadujú okrem všeobecných práv spotrebiteľa, aby sme k svojim zákazníkom pristupovali s vedomím, že ponúkané služby si vyžadujú navyše i ľudský cit, úctu a pochopenie v ťažkých chvíľach spojených s „poslednou cestou“ ich blízkych.

1. Pri styku s pozostalými naše správanie neustále pozorujeme. Vždy pozdravíme prvý. Pri pozdrave pozeráme priamo na zdraveného. Ruky pri pozdrave nemáme vo vreckách a cigareta v tom okamihu nepatrí do úst. Náš pozdrav má používať denné obdobie /dobré ráno, dobrý deň, dobrý večer/, má byť zreteľne povedaný /žiadne mrmlanie/. Ak pozostalého poznáme, oslovujeme ho menom a titulom, vyhýbame sa každého prehnaneho vzdávania úcty. Oslovenie „milostivá pani“, sa môže používať, avšak samotne „milostivá“ nie. Oslovenie „ruky bozkávam“ je nevhodné používať. Vyvarujeme sa každého prehnaneho vzdávania úcty, napr. „najoddanejší a pod.“ Pozdrav „dovidenia“ nepoužívame s ohľadom na našu činnosť. Zákazníkovi nepodávame ruku sami od seba, ak nám ju podá úctivo ju prijmeme. Ruku podávame riadne, nepodávame prst, alebo bezvládnú ruku. Vyvarujeme sa akejkoľvek ďalej siahajúcej telesnej blízkosti. To, čo sa týka pozdravu v osobnom hovore platí aj pre hovor telefonický.
2. Vstupujúcemu otvárame dvere i zatvárame. V prípade že sedíme, zdvihneme sa a požiadame zákazníka, aby zaujal miesto. Sadáme si až po ňom.

3. So zákazníkom hovoríme jasne, neprerušujeme ho, neprotirečíme mu. Neprejavíme ani náznak nesúhlasu s jeho návrhmi a pripomienkami. Ak máme výhradu, môžeme použiť formulu „zdá sa veľmi správne čo hovoríte, ale....“
4. Ak odprevádzame zákazníka, tak muž odprevádza ženu po ľavej strane, pravá strana je pre toho, kto má prednosť. Pravidlo sa porušuje tam, kde je nepraktické, napr. schodište, zábradlie a pod. Sami ideme tak, aby pravidlo „daj prednosť žene a staršiemu“ nebolo porušené. Nevyhýbame sa pomoci starším ľuďom a invalidom.
5. Pozostalým preukazujeme jasne naše spolucítenie a dávame im útechu „ je to ťažký osud-cítim s Vami“ alebo „je to veľmi ťažké pre Vás“. Vyvarujeme sa používaniu slov „ smrť, zomrieť “ ale používame radšej slová typu “odchod Vášho drahého, skonanie“. Pri rozhovore s pozostalými vážime každé slovo, inak by ich to mohlo raniť a bolieť.
6. Dôležitý je náš vzhľad /oblek, strihanie vlasov, čistota topánok, neprekladanie nôh, korektné držanie tela/.
7. Počas pracovných hodín je prísne zakázané požívať alkoholické nápoje a iné omamné látky, ako aj nastupovať do práce pod ich vplyvom.
8. Zachovávame mlčanlivosť o všetkom čo sa počas služby dostane do našej známosti. Pri úmrtí sa odhalia veci, ktoré by sa za iných okolností nedostali na verejnosť. Práve toto nás zaväzuje k maximálnemu zachovaniu služobného tajomstva.

Článok 2. Pohrebná služba

Vybavovanie obradov:

Mimo „**Všeobecných pravidiel správania sa**“ .

- Pri podávaní správnych informácií týkajúcich sa smrtného prípadu, je potrebná vecná znalosť o všetkých službách organizácie a s nimi súvisiacich funkciách a primeraná orientácia v Zákone o pohrebníctve.
- Pracovníci Pohrebnej služby zabezpečujú management pohrebného obradu v súlade s internými predpismi organizácie a jej materiálnymi možnosťami.
- Jednanie s pozostalými je vedené s veľkým taktom, prejavom a dodržiavaním piety, maximálnou diskretnosťou so zohľadnením pravidiel na ochranu GDPR Klientov dostatočne odborne informuje o priebehu pohrebného obradu a výkonoch ktoré im budú poskytnuté.
- Zvolené služby sú obsahom objednávky. Predloženú objednávku klienti odsúhlasujú svojim podpisom na doklade objednávky a jej zaplatením.
- Prvotné informácie o rozsahu poskytovaných služieb sú pre klientov zverejnené na webovej stránke organizácie.
- Kontakt so zákazníkom je možný prostredníctvom osobného stretnutia, telefonicky alebo elektronicky emailovou formou. Pohrebná služba je klientom k dispozícii na svojich pobočkách počas stránkových hodín.
- Kontaktné údaje a stránkové hodiny pobočiek sú zverejnené na webovej stránke organizácie.

- Osobné jednanie prebieha v priestoroch pobočiek, ktoré disponujú vhodným materiálno technickým vybavením a sú uspokojené na prijímanie klientov.

Článok 3.

Vybavenie priestorov pre prijímanie pozostalých

1. Reprezentačné priestory sú zariadené vkusne a vhodne, aby spĺňali svoj účel. Vystavovanie tovaru používaného pri obrade (rakvy, vence a pod.) sa môžu len dôstojným spôsobom, ktorý nepôsobí dotieravo.
2. Obradné miestnosti zodpovedajú príslušným normám a majú dostatočnú kapacitu zodpovedajúcu ponúkaným službám. Sú vybavené vhodnou kvetinovou výzdobou, zodpovedajúcim osvetlením, zvukovou aparaturou, dostatočným počtom miest na sedenie, vhodne vybavenou miestnosťou obradníka a príslušným sociálnym vybavením.

Článok 4.

Pohrebný voz

1. Vozidlo je riadne označené názvom organizácie.
2. S vozidlom sa musí zaobchádzať opatrne, udržiavať ho v čistote a poriadku. Vozidlo je zodpovedajúcej farby a estetického vzhľadu.
3. Ak sa vozidlo pohybuje v rámci cintorína, pohybuje sa rýchlosťou smútočného sprievodu, musí byť vybavené katalyzátorom a zariadením pre manipuláciu s rakvou pri nakladaní a vykladaní.
4. Pohrebné vozidlo sa používa len k preprave zosnulých a predmetov ktoré patria k vykonávaniu obradov.
5. Pohyb vozidla na cintoríne je obmedzený na minimum. Spôsob jazdy s pohrebným vozidlom pôsobí dôstojne, s ohľadom na špecifickosť povahy prepravy.

Článok 5.

Prevoz zosnulých

1. Do príbytku nevstupujeme hneď s rakvou/nosidlami, počkáme pokiaľ jeden z pracovníkov ohlásí náš príchod.
2. Naš vzhľad musí byť dôstojný, t. j. oblečenie čisté, zvlášť čisté topánky, ktoré si vyčistíme pred každým výjazdom a vstupom do bytu. Správanie je nehlučné /smiech a podobne/.
3. Pred vstupom do miestnosti si dáme pokrývku z hlavy dole.
4. Domácim dávame vždy prednosť.
5. Pri našej práci na zomrelom požiadame pozostalých, aby opustili miestnosť. „Boli by ste takí láskaví a nechali nás pár minút samých. Prosíme však, aby ste sa najskôr presvedčili, či v miestnosti neležia cennosti. Ak si prajete zostať, prirodzene môžete.“ Práca na nebohom sa vykonáva v tichosti a podľa daných možností rýchle. Počas práce sa vyvarujeme hlasného rozprávania, buchotu a pod. Po uložení nebohého do rakvy, zavoláme pozostalých do miestnosti a umožníme im dôstojnú rozlúčku. My sa utiahneme do ústrania. Pri prenášaní zomrelého z bytu

po schodoch do pohrebného voza, preukazujeme zomrelému najvyššiu starostlivosť. Celé naše správanie sa pozostalými pozorne sleduje.

6. Je zakázané požívanie alkoholických nápojov v prípade ponúknutia pozostalými. Ani najmenším gestom nedať najavo náznak sprepitného.
7. Telo **neprivádzame** do obradnej miestnosti ak v nej už prebieha smútočný obrad, narušila by sa tým pietna rozlúčka.
8. Telo zosnulého obsahuje rôzne choroboplodné zárodky, plyny, tekutiny. Do organizmu pracovníkov sa môžu dostať porušenou pokožkou, znečistenými rukami. Toto môže mať za následok ochorenia kože /zápaly, mikrobiálne ekzémy, vredové ochorenia a pod./ a iné infekčné ochorenia, najmä ochorenia zažívacieho traktu. V záujme zamedzenia týchto ohrození je nutné pri vývoze zosnulého z bytu dodržať tieto opatrenia:
 - Pri manipulácii zo zosnulým /obliekanie, prenos do rakvy, znesenie rakvy, vloženie rakvy do prenosného voza, vloženie rakvy s telesnými pozostatkami do chladiaceho priestoru, prípadne predtým preložiť zosnulého do objednaného druhu rakvy a pod./ osádka je povinná používať rakvu určenú na vývoz zosnulého, ktorej vnútorné časti sú opatrené ochrannou fóliou s plachtou z netkanej textílie.
 - Transportný hygienický vak na uloženie telesných pozostatkov zosnulých už v začínajúcom rozklade, resp. z havárií a pod.
 - Špeciálne pracovné rukavice.
 - Pri nakladaní s telesnými pozostatkami v rozklade používať ochranný respirátor.
 - Po ukončení vývozu dezinfikovať rakvu po každom požití a vnútro motorového vozidla minimálne 1 x týždenne alebo podľa potreby.
9. Dodržiavame dôslednú osobnú hygienu najmä:
 - očistu rúk pred jedlom a fajčením,
 - okamžitou očistou pokožky tela pracovníka, ktorá bola znečistená pri manipulácii s telesnými pozostatkami zosnulého,
 - ošetrovaním a dôsledným krytím poranenej pokožky,
 - dôsledným používaním dezinfekcie pracovných pomôcok, odevov a priestorov za použitia stanovených dezinfekčných prostriedkov,
 - spaľovaním použitých pracovných pomôcok určených pre jednotlivé použitie, resp. prac. odevov a pomôcok použitých pri manipulácii so zosnulými na AIDS, syfilis prípadne iných vysoko nákazlivých chorôb.

Článok 6.

Organizátor obradu /ceremoniál/

Okrem „**Všeobecných pravidiel správania sa**“ zvlášť dbať na nasledovné:

1. Hneď po kontakte s pozostalými, vyjadrí hlbokú spoluúčasť nad ich stratou, napr. „Dovoľte aby som Vám vyslovil svoju hlbokú sústrasť.“
2. Vysvetlí im priebeh samotného obradu.
3. Po vstupe pozostalých do rozlúčkovej miestnosti a identifikácii nebohého požiada objednávateľa o skontrolovanie objednaného tovaru (kvetinových darov, typu rakvy a pod.). V prípade cenností požiada rodinu, aby pri uzatváraní rakvy boli prítomní. Tým sa môžeme vyhnúť neskorším nedorozumeniam.

4. Po skončení obradu v obradnej sieni požiada pozostalých, aby povstali napr. „Vážené smútočné zhromaždenie, teraz sa spoločne odoberieme k miestu poslednému odpočinku, poprosím Vás aby ste povstali“.
5. Sleduje celý smútočný obrad, sprevádza sprievod až k hrobu a je stále k dispozícii či už pomocou, radou alebo organizačnými pokynmi.
6. Vystupuje dôstojne, dbá o svoj zovňajšok. Pred každým a po každom smútočnom obrade sa upraví a pripraví na ďalší obrad.
7. Vyvaruje sa každého gesta požadujúceho sprepitné, zvlášť prísne dbá zákazu požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok.
8. V prípade drobných úprav na zomrelom pri aranžovaní kvetov do rakvy je povinný používať:
 - pracovné rukavice jednorazové,
 - previesť hygienickú očistu rúk pred jedlom a fajčením /mydlo, chloramín a ajatín/.

Článok 7. Nosiči

1. Vystavenie telesných pozostatkov musí byť úplne ukončené ešte pred príchodom smútiacej rodiny.
2. Prípravu nebohého k vystaveniu robíme s maximálnou úctou a pietou. Telo musí byť dôstojne upravené /hlava s telom tvorí 45° uhol, ústa, oči zatvorené, v prípade cirkevného obradu ruky zopäté, u civilného môžu byť ruky vedľa tela, odreniny v prípade úrazu na rukách a tvári zapudrované, vlasy učesané, prikrývka tela prichytená o rám rakvy a vyšponovaná. Riadne dodané sakrálné doplnky podľa objednávky / kríž, kalich, stuhu, nepoškodenosť čalúnenia, typ rakvy /.
3. Pri dopravovaní zosnulých k vystaveniu pred obradom sú nosiči povinný používať:
 - hygienické /jednorazové – operačné/ rukavice,
 - dôslednú hygienickú očistu rúk pred jedlom a fajčením /mydlo, chloramín, ajatín a pod./,
 - znečistené šatstvo, obuv pravidelne dezinfikovať /čistenie, pranie/.
4. Všetky úkony spojené s rakvou, vykonávajú podľa presne naštudovanej réžie v úplnom tichu a smútku. S vyjadrenou spoluúčasťou treba pripraviť slávnostný obraz, poskytuje útechu.
5. Pri aranžovaní kvetinových darov preberajú kvetiny od smútiacich hostí, ktorým vyjdú niekoľko krokov v ústrety.
6. Cestou k hrobovému miestu vynechajú každý hovor medzi sebou a taktiež sa vyvarujú akéhokoľvek nápadného správania sa /smiech, otáčanie sa, kritizovanie, upozorňovanie sa a pod./
7. Pri prenášaní rakvy od prenosného katafalku nad otvorený hrob dávajú pozor, aby neprišlo k pošmyknutiu a následne k upadnutiu rakvy. Bezpečnú cestu k hrobovému miestu si musia vyhliadnuť ešte pred začatím obradu.
8. Nezúčastňujú sa spoločných modlitieb, ale chovajú sa počas nich úctivo – dôstojne. Stoja v ústraní a čakajú na pokyn organizátora /ceremoniála/ obradu k spúšťaniu.

9. Spúšťanie tela do hrobu si vyžaduje úplnú súhru všetkých zainteresovaných, vrátane hrobára. Po spustení sa uklonia a odchádzajú. Ak sú súčasťou rovnošaty aj klobúky, „cylindre“ tak po spustení tela si ich najskôr zložia z hlavy, priložia k hrudi, uklonia sa dajú si ich späť na hlavu a odchádzajú. Jeden z nosičov pristúpi ku kňazovi /ak je cirkevný obrad/ alebo rečníkovi /civilný obrad/ a podá mu lopatku so zemou, potom sa premiestni k smútiacej rodine. Ostatní nosiči odchádzajú priniesť vence a kvetinové dary od prenosného katafalku k hrobu. Spoločne odchádzajú a pripravujú sa k ďalšiemu obradu. Príprava spočíva vo vyčistení rovnošiati, topánok, prenosného katafalku a vystavením ďalšieho tela. Za technický a vonkajší vzhľad prenosného katafalku zodpovedá predák nosičov.
10. V rovnošate sa vždy chovajú primerane, aj keď nie sú priamo účastní obradu.
11. Vyvarujú sa každého gesta požadujúceho sprepitné a zvlášť požívania alkoholických a iných omamných látok.

Článok 8. Organista

Okrem „**Všeobecných pravidiel správania sa**“.

1. Po skontaktovaní sa s rodinou vysloví pozostalým úprimnú sústrasť a predloží im hudobnú ponuku, ktorá pozostáva z veľkej škály hudobného smútočného repertoáru. Objednávateľ si môže vybrať hudbu reprodukovánú, organovú, alebo žiadať skombinovať obidve. Súčasťou hudobnej ponuky by mal byť sólový spev, prípadne komorná hudba, dychová hudba.
2. Po interpretačnej stránke musí byť jeho prednes na požadovanej profesionálnej úrovni, čo si vyžaduje dôkladnú prípravu. Hudobnú ponuku podľa potreby dopĺňa.
3. Smútočná hudba znie asi 25 minút pred začatím obradu a po skončení pietnej rozlúčky, pri vychádzaní smútočných hostí z obradnej miestnosti. Počas cesty k hrobovému miestu ak je cirkevný obrad - zvony, civilný - hudba podľa výberu objednávateľa.
4. Vyvaruje sa každého gesta požadujúceho sprepitné a zvlášť požívania alkoholických a iných omamných látok.

Článok 9. Rečník

Okrem „**Všeobecných pravidiel správania sa**“.

1. Od objednávateľa obradu, alebo ním poverenej osoby preberá smútočnú reč. So súhlasom pozostalých môže dopĺňať alebo upravovať text „nekrológu“, prípadne ho s ich pomocou napísať. Do obradnej siene vchádza pomaly, dôstojne. Pred rakvou sa zastaví, ukloní sa /prípadne môže na rakvu položiť kyticu/, otočí sa k smútočnému zhromaždeniu a oslovením „Vážená smútiaca rodina, Vážené smútočné zhromaždenie“ začína rozlúčkovú reč. Hlavný smútočný prejav, recitácie a pomocné vstupy, je povinný predniesť na profesionálnej úrovni dôstojne a zrozumiteľne. Počas prejavu môže v pozadí znieť vhodná hudba.

2. Poďakovanie sa kňazovi, smútočným hosťom za účasť na poslednej rozlúčke a za kvetinové dary, robí presne pred spustením rakvy do hrobu alebo až po spustení. Vhodnejšie je pred spustením nakoľko je pozostalými viacej vnímaný. Napríklad „Vážené smútočné zhromaždenie, na záver tohto smútočného obradu mi dovoľte aby som sa v mene smútiacej rodiny poďakoval za dôstojnú rozlúčku, slová útechy a nádeje pánovi farárovi. Vám všetkým tu prítomným, za Vašu účasť na dnešnej poslednej rozlúčke s ich drahým zosnulým. Súčasne Vám ďakujem za Vaše prejavy sústrasti a kvety Vašej lásky.“
3. Pri cirkevných obradoch napr. „Nech jeho telo odpočíva v pokoji a v nádeji na vzkriesenie.“ Pri civilných obradoch napr. „Odpočívaj v pokoji, česť Tvojej pamiatke!“
4. Po spustení tela chvíľu počká, vysloví sústrasť najbližšej rodine, ukloní sa a odchádza.
5. Dôraz kladie na svoj vzhľad /čistota obleku, topánok, strihanie vlasov a pod./.
6. Vyvaruje sa každého gesta požadujúceho sprepitné a zvlášť požívania alkoholických a iných omamných látok.

Článok 10.

Hrobár

1. Miesto, kde má byť hrob vykopaný mu určí správca cintorína, alebo ním poverená osoba. S výkopom začne tak, aby jama bola dokončená v deň pohrebu, najneskôr 1 hod. pred začatím smútočnej rozlúčky. Je neprípustné dokončovať hrob až pri príchode pohrebného sprievodu. Začiatok výkopu treba prispôbiť druhu horniny, ročnému obdobiu a pod.
2. Rozmery hrobu: dĺžka hrobu 210 cm, šírka 80 cm, jednohlbka 160 cm, dvojhĺbka 200 cm. V prípade použitia nadmernej rakvy pri hrobe je potrebné hrobové miesto vykopať podľa rozmerov dodanej rakvy. Dĺžka hrobu môže byť aj kratšia. V takomto prípade sa upozorní objednávateľ obradu, že sa bude rakva spúšťať do jamy pod určitým uhlom a nie rovno.
3. Kopanie hrobu do hĺbky 100 cm vykonáva jeden pracovník po dosiahnutej hĺbke 100 cm pri kopaní hrobu sa zúčastnia už dvaja pracovníci, pričom jeden pracovník vykonáva výkopové práce do požadovanej hĺbky a druhý pracovník dozerá, aby v prípade potreby poskytol pomoc.
4. Pri kopaní hrobu do betónových základov, rámov, tunela, musia byť prítomní vždy dvaja hrobári.
5. Pomník vztýčený nad výkopom musí byť zabezpečený opierkou proti zosunutiu do výkopu. V prípade, že nie je možné zabezpečiť stabilitu pomníka nad výkopom, je potrebné pomník rozobrať.
6. Steny výkopov musia byť zabezpečené proti zosunutiu zeminy, pažením /od hĺbky väčšej než 130 cm/. Paženie pozostáva z pažín zo smrekových dosiek, min. hrúbky 25 mm, z roznosných lyží z min. hrúbky 40 mm a rozperných hranolov 100 mm.
7. Je zakázané zostupovať a vystupovať z výkopu po konštrukcii paženia. Na tieto účely je povolené používať iba rebrík.
8. Ak sa v stenách výkopov vyskytnú väčšie kamene a zbytky pomníka, ktoré by mohli svojím tlakom uvoľniť zeminu, musia sa zabezpečiť proti uvoľneniu.

9. Pracovníci prevádzajúci výkop hrobov sú vystrojení dvojdielnym pracovným odevom, pevnou pracovnou obuvou, pracovnými rukavicami a ochrannou helmou. V akútnych prípadoch správca cintorína určí aj použitie respirátora, alebo ochrannej masky.
10. Pri výkope hrobu musí pracovník používať bezchybné pracovné náradie.
11. Je prísne zakázané kopať hroby iným pracovníkom ako na to určeným.
12. Telesné pozostatky z predchádzajúceho pochovania /časti kostí, oblečenia, zvyšky rakvy /je povinný uložiť z dohľadu smútočného zhromaždenia na spodku jamy/.
13. Pri prinášaní telesných pozostatkov je nápomocný nosičom.
14. Pri spúšťaní vyťahuje spod rakvy palice, preberá od nosičov gurtne a odchádza do ústrania. Po 10 až 15 min. sa slušne opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať. Keď to rodina odsúhlasí, tak až následne začne sťahovať sedlanie z jamy a začína so zahadzovaním a následne s úpravou hrobu.
15. Pri obrade je v čistej pracovnej rovnošate, vyhýba sa hlasnému rozprávaniu, zachováva patričnú pietu.
16. Vyvaruje sa každého gesta požadujúceho sprepitné a zvlášť požívania alkoholických a iných omamných látok.
17. Pri výkope hrobov, najmä takých kde už bol niekto pochovaný, napriek tomu že je už po tlecej dobe, nie je vždy ukončený rozklad pozostatkov zomrelého a pri exhumáciách nezotletých i zotletých pozostatkov je hrobár povinný:
 - používať jednorazové rukavice,
 - previesť dôslednú očistu rúk pred jedlom a fajčením /mydlo, chloramín a ajatín/,
 - znečistené šatstvo, obuv dezinfikovať, pri znečistení nezotletých pozostatkov šatstvo v hygienických vakoch previesť do krematória a vaky spáliť.

Článok 11.

Podmienky marketingu

Pohrebná služba je povinná ponúkať svoj tovar a služby dôstojným spôsobom s ohľadom na špecifický charakter poslania a pri dodržiavaní nasledujúcich zásad:

1. Pohrebná služba sa neobracia priamo na pozostalých alebo zdravotnícke zariadenia, ani domovy dôchodcov, aby si zaistila objednávku obradu.
2. Pri objednaní smútočného obradu nesmie byť iniciátorom obchodovania s náhrobnými kameňmi a inými sakrálnymi predmetmi.
3. Inzercia musí mať dôstojnú formu.
4. Žiadny zamestnanec nesmie poskytnúť dary, peňažné odmeny a služby zamestnancom vo forme úplaty pre zdravotnícke zariadenia, domovy dôchodcov a pod. zo strany pohrebnej služby.

Článok 12.

Vstup motorových vozidiel na pohrebiská

1. Pred každým vstupom motorového vozidla do objektu cintorína, ak sa v tom čase koná smútočná rozlúčka musí byť každý vodič vozidla informovaný povereným

pracovníkom pohrebnej služby /vrátnik, strážnik/ o prebiehajúcom smútočnom obrade.

2. Pohyb každého motorového vozidla musí pôsobiť dôstojne s ohľadom na pietnosť miesta.
3. Ak sa koná v jeden deň viacero smútočných obradov na jednotlivom cintoríne, prívoz zosnulých a kvetinových darov má byť v čase, kedy sa v obradnej sieni nekoná smútočná rozlúčka. Vždy najneskôr 1 hod. pred začatím jednotlivého obradu.
4. Prejazd okolo obradnej miestnosti, alebo príchod k obradnej miestnosti motorovým vozidlom v čase konania smútočného obradu je prísne zakázaný. S týmto musí byť oboznámený každý vodič vstupujúci do areálu pohrebiska.
5. Na prístupových cestách minimálne 50 metrov od obradnej miestnosti, je potrebné inštalovať prenosné dopravné značenia /napr. zákaz vjazdu motorovým vozidlám/.
6. Prístupové cesty k jednotlivým hrobovým miestam musia byť v čase prechodu smútočného sprievodu voľné.

Článok 13.

Zodpovednosť pri dodržiavaní kódexu pohrebníctva

01) Riaditeľ organizácie:

- zabezpečuje správu pravidiel kódexu,
- určuje korektívne/disciplinárne kroky vedúce k riešeniu porušení kódexu,
- implementuje zlepšenia interných kontrolných systémov a procesov.

02) Vedúci zamestnanec:

- vedie podriadených zamestnancov k dodržiavaniu kódexu pohrebníctva najmä prostredníctvom osobného príkladu,
- zabezpečuje oboznámenie sa zamestnanca s kódexom, vyžaduje a podporuje správanie zamestnancov podľa kódexu,
- podáva zamestnancovi základnú interpretáciu kódexu,
- zabezpečuje vhodné opatrenia pre redukovanie rizika porušenia kódexu,

03) Zamestnanec:

- oboznamuje sa s kódexom pohrebníctva, vrátane jeho aktualizácií,
- dodržiava zásady stanovené kódexom,
- v prípade nejasností požaduje interpretáciu ustanovení kódexu zo strany vedúceho zamestnanca,
- dodržiava dôvernú a mlčanlivosť vzhľadom k prebiehajúcemu prešetrovaniu možného porušenia kódexu.

Článok 14.

Súvisiaca dokumentácia

Interné dokumenty

- Interné riadiace akty (smernice, poriadky, nariadenia, príkazy RO a pod.)

Externé dokumenty

- Zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, v znení neskorších predpisov
- Príslušné všeobecne záväzné právne predpisy

Článok 15.

Poverenie kontrolou

Kontrolou plnenia smernice poverujem VO/VS a kontrolóra organizácie.

Článok 16.

Rozdeľovník

- Všetci zamestnanci organizácie MARIANUM.

Článok 17.

Platnosť a účinnosť

Tento dokument bol schválený a nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu riaditeľom organizácie. Zároveň sa zrušuje Kódex pohrebníctva zverejnený na webovej stránke dňa 05.10.2022.

	Schválil
Meno:	Ing. Robert Kováč, MBA riaditeľ organizácie
Dátum:	09.01.2026
Podpis:	v.r.

Článok 18.

Prílohy - Scenáre smútočných obradov

SCENÁR Rímsko - katolíckeho obradu

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, /identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán podľa objednávky typu rakvy, sakrálna výzdoba/.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.

7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy /ak je telo vystavené/, doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene.
9. Príchod kňaza.
10. Úvodný pozdrav „ pán s Vami „.
11. Modlitba.
12. Zvolanie „ Modlime sa za zomrelých veriacich“.
13. Žalm – spevák.
14. Modlitba.
15. Čítanie zo svätého písma – laik, alebo kňaz.
16. Žalm – spievaný „ Verím že môj vykupiteľ žije...“ – spevák.
17. Evanjelium.
18. Krátky príhovor.
19. Modlitby veriacich.
20. Modlitba Pána „Otčenáš“ .
21. Odporúčacia modlitba „ Kresťanským pohrebom.....“.
22. Spev „ Svätý Boží prídte na pomoc.....“.
23. Záverečná modlitba.
24. Spevák „ Do raja večného..“.
25. Po dospievaní záverečnej piesne, môže byť vsunutý príhovor od zamestnávateľa, rodiny a pod.
26. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
27. Príchod nosičov, usporiadanie sprievodu v poradí: prvý miništrant s krížom, kňaz, rakva tlačaná 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
28. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
29. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
30. Nosiči medzi tým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo nad otvorený hrob.
31. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
32. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji, kňaz začína modlitbou.
33. Za spevu „Ja som vzkriesenie a život....“ kňaz kropí a incenzuje hrob.
34. Záverečná modlitba.
35. Modlitba „ Zdravas Mária....“.
36. Modlitba kňaza.
37. „Odpočinutie večné....“ – záver kňaza.
38. Poďakovanie všetkým prítomným za účasť a kvetinové dary – rečník.
39. Príchod nosičov a hrobára za liturgického spevu, alebo dychovej hudby „ Blíž k tebe Bože môj...“ alebo inej vhodnej piesne, sa telo s rakvou spúšťa do hrobu.
40. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
41. Jeden z nosičov pristúpi ku kňazovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva spevákovi, rečníkovi a najbližšej smútiacej rodine.
42. Odchod kňaza.

43. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR Evanjelického obradu – a. v.

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, /ak je telo vystavené/ doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Príchod farára - farárky.
10. Pozdrav – „Milosť Vám a pokoj....“.
11. Antifóna.
12. Modlitba – spievaná.
13. Žalm – spievaný.
14. Pieseň.
15. Kázeň – príhovor.
16. Modlitba.
17. Rozlúčka s odobierkou.
18. Otčenáš.
19. Požehnanie.
20. Pieseň.
21. Po dospievaní záverečnej piesne, môže byť vsunutý príhovor od zamestnávateľa, rodiny a pod.
22. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
23. Príchod nosičov, usporiadanie sprievodu v poradí: farár, kantor, rakva tlačená 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
24. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
25. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
26. Nosiči medzitým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
27. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
28. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji – pieseň.
29. Antifóna.
30. Modlitba.
31. Požehnanie zosnulého.
32. Poďakovanie všetkým prítomným za účasť a kvetinové dary – rečník.

33. Príchod nosičov a hrobára a za liturgického spevu, alebo dychovej hudby „ K tebe ó Bože môj...“ alebo inej vhodnej piesne sa telo s rakvou spúšťa do hrobu.
34. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
35. Jeden z nosičov pristúpi farárovi - farárke a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva spevákovi, rečníkovi a najbližšej smútiacej rodine.
36. Odchod kňaza.
37. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR Občianskeho obradu

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred obradom začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Za znenia smútočnej hudby príchod rečníka.
10. Uklonenie sa pred rakvou, prípadne položená kvetov na rakvu, otočenie sa tvárou k smútočnému zhromaždeniu.
11. Hlavný príhovor. Pred oslovením a hlavným príhovorom sa môže obrad začať aj vhodnou básňou.
12. Príchod ďalších rečníkov – z pracoviska, priatelia, rodina
13. Odchod rečníka a pomalé doznenie hudby.
14. Príchod obradníka, ktorý požiada smútočné zhromaždenie aby povstalo.
15. Príchod nosičov, usporiadanie smútočného sprievodu v poradí: rečník, rakva tlačaná 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
16. Počas vychádzania znie organová, alebo reprodukováná hudba, ktorá sprevádza smútočné zhromaždenie až k hrobovému miestu.
17. Obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
18. Nosiči odložia kvetinovú výzdobu a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
19. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
20. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia v tichosti stoja, rečník môže:
 - Predniesť báseň a poďakovať sa všetkým zhromaždeným za účasť a kvetinové dary.
 - Poďakovať sa za účasť a kvetinové dary.
21. Príchod nosičov, hrobára a spúšťanie tela /ak je dychová hudba za znenia smútočného chorálu, ak nie je tak v tichosti/.
22. Po spustení – uklonenie sa nosičov a spolu s hrobárom vzdialenie sa do ústrania.

23. Jeden z nosičov pristúpi k rečníkovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva ďalším rečníkom, ak nie sú, tak najbližšej smútiacej rodine.

24. Odchod rečníka.

25. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR smútočného obradu Svedkov Jehovových

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.

2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.

3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.

4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.

5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.

6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.

7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.

8. Zatvorenie rakvy, doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.

9. Kazateľ – úvod.

10. Modlitba.

11. Pieseň.

12. Kázeň.

13. Pieseň.

14. Po dospievaní záverečnej piesne, môže byť vsunutý príhovor od zamestnávateľa, rodiny a pod.

15. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.

16. Príchod nosičov, usporiadanie smútočného sprievodu v poradí: rakva tlačená 4 nosičmi na prenosnom katafalku, kazateľ, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.

17. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami, znie smútočná hudba.

18. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.

19. Nosiči medzi tým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.

20. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.

21. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji, pastor začína kázňou.

22. Modlitba.

23. Príchod nosičov a hrobára. Za spevu piesne spúšťanie tela do hrobu.

24. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.

25. Jeden z nosičov pristúpi ku kazateľovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva najbližšej smútiacej rodine.

26. Odchod kazateľa.

27. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR smútočného obradu Reformovanej cirkvi

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Príchod kazateľa.
10. Apoštolský pozdrav.
11. Pieseň.
12. Kázeň.
13. Odobierka.
14. Modlitba.
15. Otče Náš.
16. Požehnanie.
17. Po dospievaní záverečnej piesne, môže byť vsunutý príhovor od zamestnávateľa, rodiny a pod.
18. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
19. Príchod nosičov, usporiadanie sprievodu v poradí: kazateľ, spevák, rakva tlačená 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
20. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
21. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
22. Nosiči medzi tým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
23. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
24. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji – Svedectvo Apoštola Pavla – vzkriesenie viera všeobecná.
25. Odporúčanie tela....
26. Človeče prach si....
27. Požehnanie.
28. Príchod nosičov a hrobára. Za spevu spúšťanie tela s rakvou do hrobu.
29. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
30. Jeden z nosičov pristúpi ku kazateľovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva spevákovi, a najbližšej smútiacej rodine.
31. Odchod kazateľa.
32. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR smútočného obradu Pravoslávnej cirkvi (aj Gréckokatolíckej)

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, /ak je telo vystavené/ doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Príchod duchovného.
10. Výzva – požehnaný Boh náš....
11. Spev – veriaci ľud.
12. Panychída za zomrelého.
13. Po panychíde môže byť vsunutý príhovor od zamestnávateľa, rodiny a pod.
14. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
15. Príchod nosičov, usporiadanie smútočného sprievodu v poradí: duchovný, rakva tlačaná 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
16. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami, zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
17. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
18. Nosiči medzi tým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
19. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
20. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji, duchovný začína modlitbou.
21. Posvätenie hrobu.
22. Ukladanie tela – príchod nosičov, hrobára a spúšťanie tela. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
23. Odpust – modlitba.
24. Pieseň – Večnája pamjať.
25. Jeden z nosičov pristúpi k duchovnému a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva najbližšej smútiacej rodine,
26. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

SCENÁR smútočného obradu slov. jednoty baptistov

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.

4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, /ak je telo vystavené/ doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Príchod kazateľa - Introit.
10. Prvé čítanie zo Svätého písma.
11. Modlitba.
12. Pieseň – spevokol.
13. Báseň.
14. Druhé čítanie zo Svätého písma.
15. Kázeň.
16. Pieseň – spevokol.
17. Odobierka.
18. Otče náš.....
19. Introitus.
20. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
21. Príchod nosičov, usporiadanie sprievodu v poradí: kazateľ, spevák, rakva tlačaná 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
22. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami, zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
23. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
24. Nosiči medzi tým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
25. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
26. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji – kazateľ - čítanie z písma svätého.
27. Príhovor.
28. Pieseň - spevokol.
29. Krédo.
30. Záverečná modlitba.
31. Požehnanie.
32. Amen.
33. Príchod nosičov a hrobára. Za spevu spúšťanie tela s rakvou do hrobu.
34. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
35. Jeden z nosičov pristúpi ku kazateľovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva najbližšej smútiacej rodine.
36. Odchod kazateľa.
37. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.

Smútočný obrad Apoštolskej cirkvi

1. Obradník vysvetlí objednávateľovi obradu priebeh samotnej rozlúčky.
2. Objednávateľ si dohodne s organistom smútočnú hudbu.
3. Uvedenie najbližšej rodiny k nebohému, identifikácia tela, skontrolovanie vencov, ikebán, podľa objednávky rakvy, sakrálna výzdoba.
4. Podľa prania objednávateľa – nechať telo vystavené pre celé smútočné zhromaždenie, alebo rozlúčka prebehne v rodinnom kruhu.
5. Asi 25 minút pred začatím obradu začína znieť smútočná hudba. Otvorenie obradnej siene a uvedenie pozostalých k poslednej rozlúčke.
6. Preberanie kvetinových darov od smútočných hostí.
7. Asi 5 minút pred začatím obradu požiadať o ukončenie rozlúčky a usadenie sa v obradnej miestnosti.
8. Zatvorenie rakvy, /ak je telo vystavené/ doaranžovanie kvetov, vencov a prinesenie tela do obradnej siene. Pri vnášaní tela sa smútočné zhromaždenie postaví.
9. Privítanie.
10. Pieseň - zbor.
11. Príhovor - rozlúčkový.
12. Zbor - pieseň.
13. Nekrológ.
14. Príchod obradníka, ktorý požiada prítomných aby povstali.
15. Príchod nosičov, usporiadanie sprievodu v poradí: kazateľ, rakva tlačaná 4 nosičmi na prenosnom katafalku, smútiaca rodina, smútočné zhromaždenie.
16. Pri opúšťaní obradnej miestnosti poslednými smútiacimi hosťami, zaznie zvuk zvonov, ktoré odprevádzajú smútočné zhromaždenie k miestu posledného odpočinku.
17. Pri hrobe obradník požiada smútočné zhromaždenie o zastavenie sa a počkanie.
18. Nosiči medzitým odložia kvetinovú výzdobu z rakvy a prenosného katafalku a prenášajú telo s rakvou nad otvorený hrob.
19. Obradník púšťa pozostalých za rakvou.
20. Ak je rakva nad otvoreným hrobom a ľudia stoja v pokoji - pieseň.
21. Príhovor.
22. Príchod nosičov a hrobára. Za spevu spúšťanie tela s rakvou do hrobu.
23. Po spustení sa nosiči uklonia a spolu s hrobárom odchádzajú do ústrania.
24. Jeden z nosičov pristúpi ku kazateľovi a podáva mu lopatku so zemou. Po ňom ju podáva najbližšej smútiacej rodine.
25. Odchod kazateľa.
26. Asi po 10 min. príchod hrobára, ktorý sa najprv opýta rodiny, či už môže začať zahadzovať a až potom začína s úpravou hrobu.